

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obo/8/2023
Identifikačné číslo spisu:	1122200770
Dátum vydania rozhodnutia:	19.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1122200770.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu Ing. Ivana Matušíka DEFENCE ROCK LLC, s miestom podnikania Láb 125, IČO: 11 666 455, proti žalovanej JUDr. L. L., so sídlom F. XX, Q., o určenie neplatnosti zmluvy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cbi/3/2022-31 zo 14. apríla 2023, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cbi/3/2022-31 zo 14. apríla 2023 p o t v r d z u j e.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 1Cbi/3/2022-31 zo 14. apríla 2023 zastavil konanie a súčasne rozhodol, že žalovanej voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že žalobca bol uznesením súdu prvej inštancie č. k. 2Cbi/6/2022-13 z 27. júna 2022, vydaným vyšším súdnym úradníkom, vyzvaný, aby v lehote 30 dní od doručenia uznesenia v zmysle § 90 ods. 1 a 2 CSP preukázal, že je v tom konaní zastúpený advokátom, keďže v predmetnom konaní ide o spor vyvolaný konkurzom, prípadne preukázal, že je osobou, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia ďalej zdôraznil, že povinné zastúpenie sporovej strany advokátom je procesnou podmienkou v zmysle § 161 ods. 1 CSP, ktorej splnenie musí vždy súd vyžadovať, ak nie je splnená niektorá z výnimiek podľa § 90 ods. 1 písm. a) alebo b) CSP a ak táto podmienka nie je splnená, ani na základe výzvy obsahujúcej poučenie, ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý bráni ďalšiemu pokračovaniu v konaní. Súd ďalej konštatoval, že je v tejto súvislosti rozhodujúce konkrétne štádium konania, povaha úkonu, na ktorý sa neprihliada a procesná pozícia strany v spore. Poukazujúc na uznesenie NS SR sp. zn. 4Obo/8/2018 z 29. apríla 2019 vyslovil názor, že ak súd neprihliada v súlade s ustanovením § 90 ods. 2 CSP na žalobu alebo odvolanie, pre nedostatok procesnej podmienky konanie vždy zastaví podľa § 161

ods. 3 CSP. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že žalobca v súdom určenej lehote vady neodstránil a to ani po zamietnutí jeho sťažnosti, nesplnil tak podmienku povinného zastúpenia advokátom v zmysle § 90 ods. 1 CSP a keďže ide o taký nedostatok podmienky konania, pre ktorý nemožno ďalej v konaní pokračovať, súd konanie podľa § 161 ods. 3 CSP zastavil.

3. O návrhu na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na §§ 256 ods. 1, 262 ods. 1, procesné zavinenie žalobcu na zastavení konania a skutočnosť, že protistrane žiadne trovy nevznikli.

4. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalobca, navrhujúc uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Odvolateľ sa bránil tým, že sa pokúsil naplniť výzvu súdu, resp. zákona a zabezpečiť advokáta, avšak bol všetkými oslovenými odmietnutý z dôvodu nemožnosti platby nákladov. Uviedol, že bol neúspešný aj v snahe zabezpečiť si bezplatnú právnu pomoc z dôvodu, že jeho bývalá manželka disponuje imáním, ktoré neumožňuje poskytnúť žalobcovi úhradu nákladov spojených so zastupovaním v súdnom spore zo strany štátu. Vyslovil názor, že za tejto situácie bol súd prvej inštancie povinný z úradnej povinnosti konanie prerušiť a obrátiť sa na ústavný súd a namietat' protiústavnosť § 90 ods. 1 CSP, čo však neurobil.

5. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaná označila odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie za vecne správne v celom rozsahu a navrhla ho z tohto dôvodu potvrdiť. K veci samej na doplnenie uviedla, že žalobca nemá na podanie predmetnej žaloby aktívnu vecnú legitimáciu a ani naliehavý právny záujem na jej podaní. Poukázala na tú skutočnosť, že žalobca podáva množstvo neúspešných „obsoletných podaní“ až po odmietnutí ním podaných dovolaní pre nesplnenie podmienok ich prípustnosti.

6. Žalobca v ďalšom podaní zo dňa 4. augusta 2023 odmietol argumentáciu žalovanej s tým, že zotrval na svojom pôvodnom návrhu.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania, nakoľko nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 385 ods. 1 CSP), dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súd prvej inštancie je vecne správne.

8. Podľa § 380 ods. 1 odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

9. Odvolateľ sa v odvolaní bránil, že nemohol splniť povinnosť uloženú mu súdom resp. zákonom z dôvodu, že bol všetkými oslovenými advokátmi odmietnutý a so zreteľom na majetok jeho bývalej manželky mu bola odmietnutá aj bezplatná pomoc zo strany štátu. Súdu prvej inštancie odvolateľ ďalej vytýkal, že mal z tohto dôvodu ex offio konanie prerušiť a obrátiť sa na ústavný súd s návrhom na vyhlásenie § 90 CSP za rozporný s Ústavou Slovenskej republiky.

10. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nepredložil žiaden dôkaz v konaní pred súdom prvej inštancie a nepripojil ho ani k odvolaniu, svedčiaci o jeho tvrdení, že sa snažil zvoliť zástupcu, či už advokáta a nakoľko bol neúspešný aj prostredníctvom bezplatnej právnej pomoci, vzhľadom na jeho finančnú situáciu (napr. že podal žiadosť Centru právnej pomoci), avšak bezúspešne. Práve Centrum právnej pomoci bolo zriadené za účelom poskytovania právnej pomoci, medzi iným zastupovania pred súdmi a vykonávania úkonov s tým súvisiacich za úplného alebo čiastočného uhrádzania nákladov s tým spojených (Článok I § 4 ods. 1 písm. a) zák. č. 327/2005 Z. z.). Z ustanovenia Čl. I. § 1 uvedeného zákona vyplýva, že jeho účelom je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv. Nakoľko si žalobca nezvolil advokáta na zastupovanie v konaní a ani nepreukázal jeho tvrdenie, že sa o to pokúsil, avšak márne, súd prvej inštancie postupoval správne, keď konanie podľa § 161 ods. 3 CSP, pre nedostatok jednej z procesných podmienok, zastavil. Nakoľko štát aj prostredníctvom zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o

zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. zabezpečil poskytovanie právnej pomoci fyzickým osobám, ktoré vzhľadom na ich nepriaznivé majetkové pomery nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu ich práv, žalobca nepreukázal, že by túto možnosť využil a preto nebol dôvod konanie podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP prerušiť a podávať návrh Ústavnému súdu Slovenskej republiky, nakoľko ustanovenie § 90 CSP porušuje jeho práva upravené v Čl. 46 ods. 1 a Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky tak, ako to tvrdil odvolateľ.

11. So zreteľom na uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 CSP a to s prihliadnutím na úspech žalovanej v odvolacom konaní. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP.

13. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, posledná veta CSP a § 3 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa ustanovenia § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a), pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b), ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424, § 427 CSP).

Podľa ustanovenia § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

Dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 CSP).

Podľa ustanovenia § 429 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je: a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisu o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.